



## Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall

Remiss från Naturvårdsverket  
Remisstid den 9 september 2023

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

### Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen

#### Sammanfattning av ärendet

Från den 1 januari 2024 gäller krav på utsortering och separat insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter. Naturvårdsverket har tagit fram förslag till föreskrifter om undantag från kraven, exempelvis på platser som är glest befolkade eller där köksavfall i form av mindre mängder fett istället kan slängas direkt i restavfallet.

Naturvårdsverket har remitterat förslaget till staden för yttrande.

#### Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Servicenämnden har meddelat att de avstår från att svara på remissen. Fastighetskontoret samt miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden som svar på remissen. Stadsbyggnadsnämnden har inte inkommit med svar.

*Stadsledningskontoret* anser att Naturvårdsverkets förslag till undantag är rimliga men konstaterar att flera av undantagen inte blir aktuella i Stockholmsregionen.

*Fastighetskontoret* har inga synpunkter på förslaget.

*Miljöförvaltningen* tillstyrker Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter men anför att eventuella föreskrifter om undantag från krav på att förpackningar ska skiljas från bioavfall bör utredas närmare i ett senare skede.

*Stockholms Stadshus AB* anser att Naturvårdsverkets förslag till undantag är rimliga.

### Föredragande borgarrådets synpunkter

Genomförandet av avfallsförordningen är viktig för att ställa om samhället till en cirkulär ekonomi. Givet de geografiska och befolkningsmässiga förutsättningar många svenska kommuner har är det välkommet att Naturvårdsverket föreslår undantag som förenklar för dessa. Som stadens interna remissinstanser konstaterar är undantagen rimliga även om flera av dessa inte kommer att vara aktuella i Stockholms stad.

Stockholm den 6 september 2023

Åsa Lindhagen

### Bilagor

1. Naturvårdsverkets föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall, d.nr. KS 2023/806-1.1
2. Remiss - Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall, dnr. KS 2023/806-1.2

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

## Ärendet

EUs medlemsstater ska i enlighet med avfallsdirektivet 2008/98/EG säkerställa att bioavfall separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat utan att blandas med andra typer av avfall. Regeringen fattade den 22 december 2022 beslut om att i avfallsförordningen (2020:614) införa krav på separat insamling av bioavfall som ska gälla från och med den 1 januari 2024.

Av den kommande 3 kap. 1 b § avfallsförordningen (2020:614) framgår att kommunen ska hämta livsmedels- eller köksavfall fastighetsnära, eller från en plats i nära anslutning till fastigheten i de fall insamling från fastigheten inte är möjlig med hänsyn till fastighetens utformning och belägenhet, trafiksäkerhet eller andra omständigheter. Naturvårdsverket kan enligt de nya bestämmelserna ge dispens till kommunen gällande de kommande kraven på separat insamling. Naturvårdsverket har också möjlighet att meddela föreskrifter gällande de kommande kraven på separat insamling och utsortering samt från de kommande kraven att skilja förpackning från sitt innehåll.

På vissa isolerade och glest belägna platser eller områden kommer fastighetsnära insamling inte vara möjlig under överskådlig framtid. På vissa av dessa platser skulle en annan (ej fastighetsnära) plats kunna fungera, men med de kommande kraven i lagstiftning finns ingen möjlighet att söka dispens från kraven på fastighetsnära insamling utan endast från kraven på separat insamling. För dessa områden skulle upprepade dispenser behöva sökas hos Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket föreslår fyra undantag från kraven i avfallsförordningen:

- Undantag från krav på fastighetsnära insamling av livsmedels- eller köksavfall från platser som är isolerade och glest befolkade.
- Undantag från krav på separat utsortering av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från områden där undantaget tillämpas enligt punkten ovan.
- Undantag från krav på separat insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- och köksavfall i form av mindre mängder fett som i stället kan slängas direkt i restavfallet.
- Undantag från kraven på fastighetsnära insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- och köksavfall för områden som är isolerade och glest befolkade. Undantagets syfte är att möjliggöra att först utreda om en annan plats som inte är fastighetsnära kan vara möjlig innan undantag från separat insamling tillämpas.

## Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Servicenämnden har meddelat att de avstår från att svara på remissen.

Fastighetskontoret samt miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden som svar på remissen. Stadsbyggnadsnämnden har inte inkommit med svar.

### **Stadsledningskontoret**

**Stadsledningskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill inledningsvis kommentera att remissen från Naturvårdsverket inkom under sommarperioden med en väldigt kort svarstid vilket gör det svårt att bereda och hantera remissen.

Stadsledningskontoret tillstyrker Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall. Stadsledningskontoret anser att de förslag till undantag som föreslås är rimliga men konstaterar att flera av undantagen inte kommer att vara aktuella i Stockholmsregionen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

### **Fastighetskontoret**

**Fastighetskontorets** tjänsteutlåtande daterat den 3 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Fastighetskontoret har endast ett fåtal fastigheter som skulle kunna beröras av möjligheten till undantag från krav och har inga synpunkter på förslaget. För tillämpning av undantagen behövs vägledning från Naturvårdsverket exempelvis avseende vad som avses med glest befolkade och avlägset belägna områden, små mängder livsmedels- eller köksavfall, samt vad som är att se som mindre mängder fett. Detta behov har också identifierats i den konsekvensutredning som genomförts inför framtagandet av förslag till föreskrifter.

### **Miljöförvaltningen**

**Miljöförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnden tillstyrker Naturvårdsverkets förslag till föreskrifter om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall. De föreslagna föreskrifterna om undantag från krav på fastighetsnära insamling och separat utsortering av livsmedel- eller köksavfall från platser som är isolerade och glest befolkade berör visserligen inte Stockholms kommun, där förutsättningarna för insamling av avfall är annorlunda. Nämnden bedömer ändå att lagförslaget är positivt

sett till att det torde bidra till att kommande krav kring bioavfall blir praktiskt genomförbara och miljömässigt motiverade i samtliga kommuner.

Nämnden ser även positivt på att mindre mängder fett undantas från krav på separat sortering av bioavfall och att avfallet istället kan slängas direkt i restavfallet. Att mindre mängder fett slängs tillsammans med restavfall är en förhållandevis vanlig förekomst som i dagsläget förespråkas av många kommuner, med syfte att motverka stopp i avloppsledningssystemet. Det är troligtvis inte miljömässigt motiverat att samla in mindre mängder fett separat, då fördelarna med hanteringen inte överväger nackdelarna och konsekvenserna för den enskilde. Det är även sannolikt att många hushåll ändå fortsätter med denna hantering trots att krav på utsortering av bioavfall införs. Nämnden ser därför positivt på möjligheten att mindre mängder fett kan fortsätta hanteras enligt nuvarande praxis.

Slutligen vill nämnden framföra att den delar Naturvårdsverkets uppfattning att det är svårt att föreskriva generella undantag från kommande krav på att förpackningar ska skiljas från bioavfall. Lagförslaget som träder i kraft 2024 innebär en markant förändring avseende hur stora flöden av förpackat bioavfall ska hanteras jämfört med hur hanteringen sker i dagsläget. För många aktörer, framförallt inom dagligvaruhandeln, kommer kravet troligtvis medföra praktiska, organisatoriska och ekonomiska utmaningar. Lagstiftningens övergripande mål är dock inte enbart att öka materialåtervinning av förpackningar genom krav på separering. Ambitionen med lagstiftningen är även att på sikt leda till att mindre mängder livsmedel skickas till förbränning och att den mat som produceras istället bättre tas om hand.

Det finns redan en föreskriven möjlighet för verksamheter att ansöka om dispens från krav på separering av förpackningar i det fall hanteringen inte går att genomföra eller leder till stora nackdelar jämfört med fördelarna. En dispensansökan prövas av den kommunala tillsynsmyndigheten, som bedömer om en dispens är befogad utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet. Nämnden anser att generella undantag föreskrivna av Naturvårdsverket skulle kunna riskera att syftet med lagändringen urholkas. Nämnden anser även att införande av föreskrifter om undantag i nuläget skulle leda till otydligheter inför kommande införande av lagkrav och därmed även försvåra en effektiv tillsyn inom området. Nämnden instämmer därför i Naturvårdsverkets bedömning att eventuella föreskrifter om undantag från krav på att förpackningar ska skiljas från bioavfall bör utredas närmare i ett senare skede.

## **Stockholms Stadshus AB**

**Stockholms Stadshus AB:s** yttrande daterat den 7 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen beklagar att remissen från Naturvårdsverket inkom under sommarperioden med en väldigt kort svarstid.

Koncernledningen anser att det är bra att Sverige säkerställer att bioavfall separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat utan att blandas med andra typer av avfall. Koncernledningen noterar att flera av undantagen inte blir aktuella i stockholmsregionen, men anser att Naturvårdsverkets förslag till undantag är rimliga.